

OBDAVČITEV DOHODKOV, PREJETIH MED STROKOVNIM IZPOPOLNJEVANJEM V AVSTRALIJI

Pojasnilo DURS, št. 4210-43/2006, 23. 1. 2006

Zavezanec navaja, da v letošnjem letu odhaja na dveletno strokovno izpopolnjevanje v Avstralijo v okviru Inštituta J. Štefan. Z njim odhaja tudi žena in otrok. Zanima ga, ali je med državama sporazum o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka, ki ga bo prejemal med strokovnim izpopolnjevanjem v tujini, in kakšne so njegove davčne obveznosti v tem času. V zvezi z navedenim pojasnjujemo:

Zaradi izogibanja dvojne obdavčitve dohodka in premoženja je Slovenija s številnimi državami sklenila mednarodne pogodbe (konvencije, sporazume) o odpravi dvojne obdavčitve. Z Avstralijo tovrstna mednarodna pogodba (še) ni sklenjena, zato ugodnosti, ki se drugače lahko uveljavljajo na podlagi teh pogodb (znižanje ali oprostitve plačila davka), v vašem primeru ni mogoče uveljavljati.

Obdavčitev dohodkov profesorjev in raziskovalcev je v mednarodnih pogodbah urejena v posebnem členu. Vključujejo ga države, ki želijo zagotoviti posebno davčno obravnavo teh dohodkov, in to za spodbujanje mednarodnega sodelovanja na znanstvenem področju. V skladu s tem členom se profesorjem in raziskovalcem, rezidentom ene države pogodbenice, dovoli oprostitve obdavčitve v drugi državi pogodbenici za dohodke, ki jih dosežejo s poučevanjem ali opravljanjem raziskovalne dejavnosti v tej drugi državi. Na splošno večina mednarodnih pogodb, ki vsebujejo ta člen, določa časovni limit (navadno dve leti), v katerem je profesor ali raziskovalec upravičen do ugodnosti tega člena. Člen pa ne preprečuje, da se takšni dohodki obdavčijo v državi rezidentstva profesorja ali raziskovalca. Do ugodnosti iz tega člena so upravičene samo tiste osebe, ki dejavnost poučevanja ali raziskovanja opravljajo v javno korist.

Po določbah Zakona o dohodnini - ZDoh-1 (Uradni list RS, št. 70/05-UPB2 in 115/05) je davčna obveznost posameznika odvisna od njegovega statusa (rezident/nerezident). Tako je rezident zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir v Sloveniji, in od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir izven Slovenije, to je od svetovnega dohodka. Z opredelitvijo statusa so povezane tudi pravice in obveznosti posameznika. Rezidenti Slovenije so torej zavezanci za dohodnino od svetovnega dohodka, upoštevaje določbe mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja, oddajati morajo letno napoved za odmero dohodnine, so zavezanci za dohodnino po progresivnih stopnjah in lahko uveljavljajo vse olajšave in zmanjšanja davčne osnove, določene za rezidente.

Na podlagi navedb sklepamo, da kljub nameravanemu odhodu v tujino ohranja rezidenčne vezi s Slovenijo; torej ostaja rezident Slovenije za davčne namene in s tem deležni pravic in obveznosti, ki veljajo za rezidente.

Posameznik, ki velja za davčnega rezidenta Slovenije in je hkrati davčni rezident države, s katero Slovenija nima sklenjene mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja, velja za davčnega rezidenta tako v Sloveniji kakor tudi v drugi državi, to pa vodi v dvojno obdavčitev dohodkov fizične osebe. Iz navedenega razloga je v ZDoh-1 vključena posebna metoda odprave dvojne obdavčitve dohodkov, od katerih je rezident plačal davek v drugi državi. Po določbi 127. člena ZDoh-1 tako lahko rezident od dohodnine, odmerjene po tem zakonu, odšteje znesek ustreznega dela dohodnine, ki jo je plačal od dohodkov iz virov izven Slovenije, vključenih v njegovo osnovo za dohodnino.

Na podlagi prvega odstavka 256. člena Zakona o davčnem postopku - ZDavP-1 (Uradni list RS, št. 25/05 - UPB1, 96/05 - ZRTVS-1, 100/05 - odl. US in 109/05) lahko davčni zavezanec, ki je rezident, uveljavlja odbitek za ustrezní znesek plačanega davka v tujini od dohodkov, ki so vključeni v osnovo za dohodnino v Sloveniji, v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, v napovedi za odmero dohodnine.

V skladu s prej navedenimi določbami ZDoh-1 plačujejo rezidenti Slovenije dohodnino od vseh svojih dohodkov, ne glede na to, kje so doseženi. Za dohodke, prejete iz tujine, praviloma že med letom vlagajo napovedi, hkrati pa morajo te dohodke napovedati tudi v letni napovedi za odmero dohodnine.